

Mer om Emma Dahlgren på Tyresta

När Emma Dahlgren avlider 1932 visar bouppteckningen att hon är smått förmögen. Systemen har ju avlidit tidigare och hon blev ju ensam ägare till det lilla imperiet borta i gränstrakterna mellan Österhaninge och Tyresö men också på Dalarö.

Hon har med början 1926 sålt av alla sina gårdar och andra fasta tillgångar men bor kvar på fädernegården i Tyresta med hjälp av sin trogna tjänarinna Märta Lindström.

I bouppteckningen från våren 1932 framgår att hon in i det sista drev lite lantbruk, hon efterlämnade bl.a. en ko, värderad till 200 kronor, en gammal häst och lite höns. Bouppteckningen upprättades av två dåtida stora förtroendemän, kommunalkamreraren C.V. Rönnlöf och f.d. kronofogden E.J. Norman.

Hon har placerat sina pengar i olika banker, här kan vi se sammanställningen av tillgångar och fordringar

<u>Forordningar:</u>	
Aktiebolaget Sydsvenska Banken, kapitalräkning, bok nr. 31, Götgatan 31, Stockholm	
Stockholms Enskilda Bank, kapitalräkning, bok nr. 5503, förut Stora Nygatan 40-42, nu Huvudkontoret, Stockholm	46.058:54
Samma bank, kap.räkning, Hornsgatan 1, Stockholm	1.465:--
" " " " Huvudkontoret, Stockholm	8.814:07
Svenska Handelsbanken, kap.räkning, bok nr. A 63751, Drottninggatan 5, Stockholm	69.792:09
Svenska Handelsbanken, sparkassa, bok nr. 355024, Drottninggatan 5, Stockholm	72.084:86
Svenska Handelsbanken, sparkassa, bok nr. 414, Götgatan 71, Stockholm	2.174:49
Stockholms Stads Sparbank, bok nr. 91239	7.082:73
Sveriges Postsparbank " " N.183905	1.549:39
Uppläpna räntor till dödetillfället	1.099:72
	2.200:--
	212.320:89

Utdrag ur bouppteckningen 1932

I akten framgår också att hon har icke avslutade markaffärer med Torsten Kreüger och att hon dessutom hyrt husen på Dahlgrensgården till döddagar från 1929. Vi kan också se att hon har en skuld till "doktor Elis Bervin på

Radiumhemmet” vilket tyder på att det var den fruktade ”kräftan” som ändade hennes liv.

Hennes förmögenhet kommer till genom arv efter föräldrarna och systemen men också via den ogifta morbrodern Frans Gustaf Larsson.

Som vi berättat ärver ju hon och systemen föräldragården på Tyresta (läs om detta här) vid föräldrarnas död 1883 och tillgångarna är i bouppteckningen förda till 19000 kronor, idag dryga miljonen. Sex år senare kommer ytterligare drygt 15000 kronor från den ogifte morbrodern.

Systrarnas mor, Sofia Fredrika, var oäkta dotter till Maja Katrina Östergren (1807-1856), piga på Båthuset No 2 (1:3), Spirudden i Tyresö.

Gården ägdes av nämndemannen Lars Gustaf Olsson, de gifter sig 1843. Det framgår inte om Lars Gustaf erkänner Sofia Fredrika men han är troligen fadern. De får under äktenskapet en gemensam son, Frans Gustaf (1845-1889). Det är den ogifte sonen som driver jordbruket som dessutom från 1864 även äger 1/8 mtl i Vissvass i Tyresö. Dessutom arrenderar han Svartbäcken i Österhaninge av kammarherre Beskow på Vendelsö.

Han skrivs 1870 i Stockholm som lantbrukare(!) men driver sina Tyresögårdar med anställda drängar fram till sin död 1889.

Vid bouppteckningen redovisas tillgångar på 15 600, utöver gårdarna äger han Krokroten No 2 och 6 i Dalarö. Systrarna Dahlgren ärver då sin morbror och utökar sin förmögenhet.

Gårdarna i Tyresö som hon och systemen ärver, Spirudden och nedan Vissvass.

Gårdarna i Tyresö arrenderas då ut till Lars Erik Larsson på Åva men redan året efter kommer som arrendator Johan Gottfrid Larsson från Nyfors. Han ersätts 1904 av Jan Per Larsson som kommer från Ösmo. År 1914 övertar dennes son Johan Oskar Larsson arrendet.

Från 1925 finns som arrendator under systrarna Dahlgren, Gustaf Wilhelm Blomqvist med hustrun Emelie, de kommer från Utö.

År 1926 säljer systrarna Spirudden och Vissvass till redaktören för Fäderneslandet, C.S. Dahlin och 1929 blir Claes Lagerström på Tyresö ägare och Blomqvist blir kvar som arrendator.

Efter som systemen Lovisa Maria avlider året efter blir Emma ensam ägare till samtliga gårdar och tillgångar.

Prästen skriver i församlingsboken under Lovisa Marias sista levnadsår "sinnessjuk" vilket troligen bekräftar hennes ställning gentemot den kraftfulla systemen under hela livet.

En fotnot:

En skolflicka, bonddottern från Småhamra gård Viola Larsson, född 1919, berättar att hon och några kamrater blev inbjudna av Emma Dahlgren på "kaffe med dopp" på hemvägen från Svartbäckens skola troligen en tidig höstdag 1931. Kaffet var väl inte det allra bästa men bullarna var goda, säger Viola år 2014.

Hon blev sedermera gift Svanäng och var tillsammans med maken Stig arrendator på Åva Gård under många år.

Hon minns Emma även i andra sammanhang, lite barsk men snäll.

Hon minns också att föräldrarna och folket i bygden såg upp till och talade väl om Emma på Tyresta.